

HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD

Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica

┌

┐

OBÚ SR

└

┘

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
490-932/2011-II

Vybavuje
Ing. Habala

Banská Štiavnica
6.7.2011

Vec:

Usmernenie k aplikácii predpisov upravujúcich odbornú spôsobilosť na vykonávanie činnosti na vyhradených technických zariadeniach v podmienkach výkonu hlavného dozoru

Hlavný banský úrad (ďalej len „HBÚ“) vydáva, v súlade s § 40 ods. 2 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 51/1988 Zb.“), za účelom zjednotenia výkladu a postupu pri aplikácii predpisov upravujúcich odbornú spôsobilosť na vykonávanie činnosti na vyhradených technických zariadeniach v podmienkach výkonu hlavného dozoru toto

u s m e r n e n i e :

1. Právne predpisy

Odbornú spôsobilosť na vykonávanie činnosti na vyhradených technických zariadeniach (ďalej len „VTZ“), ktoré podliehajú hlavnému dozoru Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov upravujú tieto ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov:

1. § 8a ods. 3 až 8 a § 47d ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb.
2. §§ 4, 8 a 11 až 13 vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 23/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené tlakové zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 84/1982 Zb. a vyhlášky č. 485/1990 Zb.
3. §§ 3 a 8 vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 24/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené zdvíhacie zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 486/1990 Zb.
4. § 3 vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 25/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené elektrické zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 487/1990 Zb.

5. §§ 3, 4 až 6 vyhlášky SÚBP a SBÚ č. 26/1979 Zb., ktorou sa určujú vyhradené plynové zariadenia a ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie ich bezpečnosti v znení vyhlášky č. 487/1990 Zb.
6. Vyhláška SÚBP a SBÚ č. 51/1978 Zb. o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike v znení vyhlášky č. 83/1982 Zb.
7. §§ 4 a 5 výnosu MH SR č. 110/1138/1994 z 2. marca 1994 o lehotách revízií elektrických zariadení a o skúškach revízných technikov týchto zariadení v organizáciách vykonávajúcich banskú činnosť alebo činnosť vykonávanú banským spôsobom.
8. §§ 3, 10 a 11 výnosu SBÚ č. 888/1987 z 18. mája 1987 o kontrolách, revíziách a skúškach plynových zariadení.
9. §§ 67 až 70 Úpravy SBÚ č. 8/1981 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pre vrtné a geofyzikálne práce a pre ťažbu, úpravu a podzemné uskladňovanie kvapalných nerastov a plynov v prírodných horninových štruktúrach v znení Úpravy SBÚ č. 88/1985.

2. Oprávnenia na činnosti na vyhradených technických zariadeniach

- 2.1. Oprávnenia pre fyzické osoby – podnikateľov a právnické osoby (ďalej len „organizácia“ v zmysle § 3a zákona č. 51/1988 Zb.) na činnosti na VTZ vydávajú obvodné banské úrady (ďalej len „OBÚ“). Podľa § 8a ods. 3 písm. b) musia mať organizácie oprávnenie, len ak vykonávajú tieto činnosti: *montáž, opravy, revízie a skúšky VTZ*.
- 2.2. Predpoklady organizácií na činnosti na VTZ preveruje OBÚ. OBÚ môžu preverovať predpoklady organizácií a vydávať im k tomu oprávnenie na tieto činnosti: *projektovanie, montáž, opravy, revízie a skúšky VTZ*.
- 2.3. Z bodu 2.1. a 2.2. vyplýva, že OBÚ sú síce splnomocnené aj na preverovanie predpokladov organizácií na *projektovanie*, no organizácie nie sú povinné takéto oprávnenie mať.
- 2.4. Podľa § 8a ods. 4 zákona č. 51/1988 Zb. „*Predpoklady organizácií na vydanie oprávnenia na činnosti na VTZ sa preukazujú ich technickým vybavením a odbornou spôsobilosťou ich zamestnancov.*“. Z toho vyplýva, že OBÚ pri preverovaní predpokladov organizácií sú povinné skúmať nie len technické vybavenie organizácií a odbornú spôsobilosť pracovníkov, ktorí budú činnosť v organizácii vykonávať, ale aj skutočnosť, či ide o jej zamestnancov.
 Podľa § 11 ods. 1 Zákonníka práce, cit.: „*Zamestnanec je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávných vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu.*“.
 Podľa § 1 ods. 5 Zákonníka práce, cit.: „*Pracovnoprávne vzťahy vznikajú najskôr od uzatvorenia pracovnej zmluvy alebo dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak.*“.
 Z toho vyplýva, že OBÚ sú povinné pri preverovaní zisťovať, či odborne spôsobilý zamestnanec je s organizáciou v pracovnoprávnom vzťahu, t.j. či má s organizáciou uzatvorenú pracovnú zmluvu alebo dohodu o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.
- 2.5. Pri vydávaní oprávnení OBÚ postupujú v intenciách § 8a zákona č. 51/1988 Zb. a nemôžu tak vydávať oprávnenia na činnosti, ktoré sú upravené v predpisoch nižšej právnej sily, ako napríklad: *na výrobu, generálne opravy, rekonštrukcie, údržbu*. Príslušné ustanovenia predpisov uvedených v časti 1. body 2. až 8 sa preto použijú primerane pri vydávaní oprávnení len na činnosti, ktoré ustanovuje v § 8a ods. 6 písm. a) zákon č. 51/1988 Zb.

2.6. Platnosť doteraz vydaných oprávnení na činnosti na VTZ sa posudzuje podľa toho, kedy bolo oprávnenie vydané takto:

- a) oprávnenia vydané pred 1.1.2008 platia do 31.12.2012 podľa § 47d ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. a nie je možné ich platnosť predĺžiť,
- b) oprávnenia vydané od 1.1.2008 sú platné, ak nie je v nich uvedený dátum platnosti.

3. Osvedčenia na činnosti n vyhradených technických zariadeniach

3.1. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti revízneho technika elektrických zariadení vydáva HBÚ. Všetky ostatné osvedčenia na činnosti na VTZ vydávajú OBÚ.

3.2. Podľa § 8a ods. 3 písm. c) musia mať fyzické osoby (nepodnikatelia) osvedčenie, ak na VTZ vykonávajú tieto činnosti: *projektovanie technologických celkov, montáž, opravy, revízie, skúšky alebo obsluhu VTZ – kotlov* a podľa § 8a ods. 5 písm. c) bod 3 aj na *projektovanie*.

3.3. Odborná spôsobilosť fyzických osôb sa pred vydaním osvedčenia preveruje pri týchto činnostiach: *vykonávanie pravidelných prehliadok, skúšok, revízií, projektovania, montáže, opráv vyhradených technických zariadení alebo obsluhy vyhradených tlakových zariadení – kotlov*.

3.4. Z bodu 3.2. a 3.3. vyplýva, že OBÚ sú síce splnomocnené aj na preverovanie odbornej spôsobilosti fyzických osôb na *vykonávanie pravidelných prehliadok*, no fyzické osoby nie sú povinné takéto osvedčenie mať.

3.5. Pri preverovaní odbornej spôsobilosti HBÚ a OBÚ postupujú podľa osobitných predpisov uvedených v časti 1. bod 2 až 8 a pri tom preverujú aj požiadavky na odbornú spôsobilosť, ktorými sú podľa § 8a ods. 5 písm. c) zákona č. 51/1988 Zb. *predpísaná kvalifikácia a dĺžka odbornej praxe v odbore*. Za predpísanú kvalifikáciu sa považujú aj požiadavky uvedené v týchto osobitných predpisoch (napr. kvalifikácia podľa vyhlášky č. 51/1978 Zb. s osvedčením vydaným organizáciou).

3.6. Platnosť osvedčení na činnosti na VTZ doteraz vydaných orgánmi štátnej banskej správy sa posudzujú podľa toho, kedy bolo vydané takto:

- a) osvedčenia vydané pred 1.1.2008 platia do 31.12. 2012 podľa § 47d ods. 1 zákona č. 51/1988 Zb. a nie je možné ich platnosť predĺžiť.

Týka sa to aj osvedčení revízneho technika elektrických zariadení vydaných podľa § 5 výnosu MH SR č. 110/1138/1994, pri ktorých sa tak nevyžaduje ďalšie preskúšavanie.

Preto sú v súčasnosti podávané žiadosti o predĺženie takýchto osvedčení bezpredmetné a bezpredmetné je aj absolvovanie aktualizácie prípravy

- b) osvedčenie vydané od 1.1.2008 je platné päť rokov odo dňa jeho vydania a jeho platnosť môže predĺžiť orgán, ktorý ho vydal o ďalších 5 rokov.

Podmienkou je, že jeho držiteľ absolvuje počas jeho platnosti aktualizáciu školenie. Aktualizačné školenie musí byť absolvované počas platnosti osvedčenia a aktualizácia školenie musí byť absolvovaná u osoby s oprávnením na výchovu a vzdelávanie vydaným HBÚ.

Osvedčenie sa môže predĺžiť len vtedy, ak je ešte platné. Po ukončení platnosti osvedčenia nie je možné predĺžiť jeho platnosť.

Uvedené platí aj pre osvedčenia revíznych technikov elektrických zariadení, ktorí od 1.1.2008 sa už nemusia podrobiť preskúšaniu miestne príslušným OBÚ.

Z uvedeného vyplýva, že prvé predĺženie platnosti osvedčení môže byť aktuálne ku koncu roka 2012, v súčasnosti podávané žiadosti o predĺženie platnosti osvedčení sú bezpredmetné a nie je ani povinnosťou držiteľom takýchto osvedčení v súčasnosti absolvovať aktualizčné školenie.

Predsedia OBÚ zabezpečia preukázateľné oboznámenie banských inšpektorov jednotlivých úradov s týmto usmernením.

Toto usmernenie je doplnením k usmerneniu HBÚ č. 939-1765/2009 z 5.10.2009 k aplikácii § 8a zákona SNR č. 51/1988 Zb., a to konkrétne vo veciach odbornej spôsobilosti a platnosti oprávnení a osvedčení na činnosti na VTZ.

Toto usmernenie bude zverejnené na internetovej stránke HBÚ.

JUDr. Ing. Peter Kúkelčík
predseda úradu